

Ölkəmizdəki multikulturalizm modeli sivil cəmiyyətləri düşünməyə vadar edir

Avropalı jurnalistlər oxucularına Azərbaycan multikulturalizmi barədə obyektiv məlumatlar çatdıracaq

Azərbaycanda mövcud olan multikultural və tolerant mühit dünya ictimaiyyətinin daim diqqət və maraq göstərdiyi sahələrdən biridir. Bu da səbəbsiz deyil. Son illər bəzi Avropa və Qərb dövlətləri başçılarının multikulturalizmin iflası uğraması iddialarından sonra həmin ölkələrdə yaşayanlar, bu mövzuya diqqəti daha da artırıb. Eyni zamanda, bu olayların fonunda Azərbaycanda yaranan multikulturalizmin yeni modeli bütün sivil cəmiyyətləri düşünməyə vadar edir. Onları daha çox düşündürən isə multikulturalizmin Azərbaycan modelinin dünyada daha geniş yayılmasıdır. Heç şübhəsiz ki, Azərbaycan Respublikası Prezidenti İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə həyata vəsiqə qazanan və artıq dünyada "Bakı Prosesi" kimi tanınan çağırışın daha geniş ölkələri öz ətrafına toplaması da, bizə dost olmayan bəzilərinin ciddi narahatlığına səbəb olur.

Dünya ictimaiyyətini Azərbaycanın multikultural və tolerant mühitdə özünü cəlb edən əsas amillərdən biri də, tarixin heç bir dönəmində bu coğrafiyada çoxsaylı xalaqların və müxtəlif konfessiyalara mənsub insanların yaşamasına baxmayaraq, dini və milli zəmində anlaşılmaqların baş verməməsidir. Bir çox əcnəbi dövlətlərindən ölkəmizə səfər edən qonaqlar, siyasət və din xadimləri, alimlər, araşdırmaçılar və sadəcə olaraq turistlər belə, ölkəmizdəki multikulturalizmi və tolerantlığı böyük heyranlıqla qeyd edirlər. Ələlxüsus da ölkəmizin paytaxtı Bakıda məscidlərlə yanaşı, xristianların provoslav və katolik kilsələrinin, eləcə də yəhudi sinaqoqların fəaliyyət göstərməsi və bu dini inanclara sahib insanların orada heç bir təhdid və təzyiqlə üzləşmədən ibadət etmələri onların böyük təəccübünə səbəb olur. Azərbaycan üçün isə bu, adi bir haldır. Çünki ölkəmizdə tarixin bütün dövrlərində başqa dinlərə və milli azlıqlara qarşı dözümlü və tolerant münasibət olub.

Xalqımızın Ümummilli lideri Heydər Əliyev də bu rəngarəngliyi dövlətimizin sərvəti adlandırıb. Bu sərvətin qorunub inkişaf etdirilməsi isə Azərbaycan xalqının mental xüsusiyyətlərindən və dövlətimizin bu sahəyə ayırdığı diqqət və qayğıdan qaynaqlanır.

Son illər isə dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin, eləcə də ölkəmizin Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun rəhbəri Mehriban xanım Əliyevanın ardıcıl və məqsədyönlü fəaliyyəti sayəsində Azərbaycan multikulturalizmi dünyada ən çox müzakirə olunan mövzulardan birinə çevrilib.

Heç şübhəsiz ki, Prezident İlham Əliyev də dünya ictimaiyyətinin bu marağını nəzərə alaraq bu dəyərlərin daha geniş təbliği məqsədi ilə ölkəmizdə Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzinin (BBMM) yaradılması barədə Sərəncam imzalayıb.

Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzinin icraçı direktoru Rəvan Həsənovun bu günlərdə ABŞ-da keçirilən 68-ci Milli Dua səhər yeməyi mərasiminə qatılmasının da əsas məqsədi ölkəmizdə mövcud olan multikultural və tolerant dəyərlərin təbliğidir. Budəfəki tədbir də, dini və milli zəmində təqiblərin azaldılması, dini azadlıqların hüquqlarının tam şəkildə təmin edilməsi mövzusunda həsr olunub. Ənənəvi olaraq, ABŞ prezidentlərinin də qatıldığı tədbirdə dünyanın bütün ölkələrindən nümayəndələr iştirak ediblər. Milli Dua səhər yeməyində din azadlığının Amerika üçün əhəmiyyəti, milli təhlükəsizliyin və xaricdə dini azadlığın təbliğinin ölkənin xarici siyasətinin ayrılmaz hissəsi olduğu qeyd olunub. BBMM-in ABŞ filialının nümayəndəsinin də iştirak etdiyi tədbir zamanı Rəvan Həsənov ABŞ, eləcə də Avropa ölkələrindən olan bir sıra nümayəndələrlə görüşüb.

Onu da diqqətinizə çatdırmaq ki, ABŞ-da Milli Dua səhər yeməyi ənənəsinin təməli 1953-cü ildə qoyulub və artıq 67 ildir ki davam edir.

Ölkəmizi belə mühüm tədbirdə, məhz Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzinin icraçı direktoru Rəvan Həsənovun təmsil etməsi də, Azərbaycan multikulturalizminin təbliğinə böyük töhfədir.

Azərbaycan multikulturalizminin dünyada təbliği istiqamətində görülən işlərin əsas hissəsini həm də xarici jurnalistlərlə fikir mübadiləsi və onlara ölkəmizdə mövcud olan reallıqlarla tanış olmaq imkanının yaradılması təşkil edir. Bu istiqamətdə Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzinin, Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin, eləcə də Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin gördüyü işlər xüsusi qeyd olunmalıdır.

Belə ki, fevral ayının 10-da Qafqaz Müsəlmanları İdarəsində ölkəmizə gələn bir qrup Avropalı jurnalistlərlə görüş keçirilib. Görüşdə Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi sədrinin İctimaiyyətlə əlaqələr və ailə problemləri üzrə müavini Qəmər Cavadlı qonaqlara QMİ-nin tarixi, keçdiyi mürəkkəb və şərəfli yoldan bəhs edib, ölkəmizdə dini təhsil sahəsində görülən işlər, yeni yaradılan kolleclərin fəaliyyəti barədə danışıb.

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədr müavini Fuad Nurullayev avropalı jurnalistlərə ölkəmizdə müxtəlif dinlər və konfessiyalarla birgə həyata keçirilən tədbirlərdən söz açıb, dini radikalizmə qarşı aparılan işlər barədə məlumat verib.

Azərbaycanda din-dövlət münasibətlərinin yüksək səviyyədə qurulduğunu, bütün dini konfessiya nümayəndələrinin hüquq və azadlıqlarının tam təmin olunduğunu deyən QMİ-nin aparat rəhbəri Simran

Həsənov isə qeyd edib ki, bu məqsədlə "Dini etiqad azadlığı haqqında" Qanun, eləcə də digər hüquqi aktlar dünya standartlarına uyğunlaşdırılıb. S.Həsənov bildirib ki, artıq Azərbaycanda dini toleranlığın və multikulturalizmin nümunəvi bir modeli formalaşmış və geniş təbliğ olunur. O, həmçinin qonaqlara QMİ-nin təşəbbüsü ilə son illər dünyanın müxtəlif ölkələrində təşkil olunan beynəlxalq konfrans və forumlar, ötən il Bakıda keçirilən Dünya Dini Liderlərinin II Zirvə Toplantısı barədə geniş məlumat verib.

Avropalı jurnalistlər, İtaliyanın gündəlik "II Sole 24" nəşrinin Avropa, Orta Şərqi və Asiya üzrə müxbiri Roberto Bongiorno, "EU Observer" xəbər platformasının əməkdaşı Pieter Cleppe, "EU Today" nəşrinin məsul redaktoru Qary Cartwright, "Dialogue for Europe" təşkilatının rəhbəri, siyasi məsləhətçi və kommunikasiya məsələləri üzrə tanınmış mütəxəssis Elli Hacıeva Azərbaycandakı dini toleranlığı yüksək qiymətləndirərək, ölkəmizdə bu sahədə görülən işlər barədə avropalı oxuculara dolğun və obyektiv məlumat verəcəklərini qeyd edib.

Azərbaycan multikulturalizminin dünyada təbliği istiqamətində görülən işlərin bir nümunəsi də, Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzinin (BBMM) Prezident İlham Əliyevin qarşıya hədəf kimi qoyduğu Azərbaycan multikulturalizminin dünyada tanınması, beynəlxalq arenada təbliği və təşviqi ilə bağlıdır. Bu məqsədlə fevralın 14-dən "Azərbaycan multikulturalizmi modelinin bəşəri sülhə töhfəsi" adlı X Beynəlxalq Multikulturalizm Qış Məktəbi layihəsinə start verməsinə hazırlıq da, həmin layihənin məntiqi davamıdır.

Onu da qeyd etmək lazımdır ki, BBMM yarandığı gündən mütəmadi olaraq ildə iki dəfə təşkil etdiyi beynəlxalq multikulturalizm qış və yay məktəblərində, artıq dünyanın bir çox ölkələrindən yüzlərlə tələbə iştirak edib. Bu il isə 2019-cu ildə "Azərbaycan multikulturalizmi" və "Multikulturalizmə giriş" fənlərinin tədris olunduğu xarici və yerli universitetlərdə təhsil alan tələbələr yeni təşkil olunan X Beynəlxalq Multikulturalizm Qış Məktəbinin iştirakçıları olacaqlar. Qış məktəbi fevralın 14-dən 22-dək Bakı şəhəri ilə yanaşı, Quba, Qusar və Xaçmaz rayonlarında fəaliyyət göstərəcək.

Qeyd edək ki, Beynəlxalq Multikulturalizm Yay və Qış məktəbləri layihəsi BBMM-in "Azərbaycan multikulturalizmi fənninin xaricdə və ölkə universitetlərində tədrisi" layihəsi çərçivəsində həyata keçirilir. Hazırda dünyanın 21, Azərbaycanın isə 38 nüfuzlu ali təhsil ocağında Azərbaycan multikulturalizmini öyrənən tələbələr üçün təşkil olunan qış və yay məktəblərinin məqsədi həmin gənclərin nəzəri şəkildə öyrəndiklərini multikultural və tolerant dəyərlərin qorunub inkişaf etdiriləndiyi ölkəmizdə öz gözləri ilə görüb, əyani şəkildə şahid olmasına imkan yaratmaqdır.

Bu il keçirilən X Beynəlxalq Multikulturalizm Qış Məktəbində Azərbaycan, Ukrayna, Kolumbiya, Xorvatiya, Hindistan, İraq, Yaponiya, İordaniya, Qazaxıstan, Qırğızıstan, Litva, Monteneqro, Moldova, Nigeriya, Portuqaliya, Rusiya, San Tome və Prinsipi Demokratik Respublikası, Türkiyə, ABŞ və Braziliya kimi ölkələrin aparıcı universitetlərindən 25 tələbə iştirak edəcək. Qış məktəbinin iştirakçılarına Azərbaycandakı multikultural durum, tolerant əhval-ruhiyyə, etnik-dini müxtəliflik, ölkəmizdə müxtəlif xalqların nümayəndələrinin, fərqli konfessiyaların dinc- yanaşı yaşaması haqqında mühazirələr təqdim olunacaq.

Bu il beynəlxalq tədbirin iştirakçıları olan tələbələrin BBMM-in Himayəçilər Şurasının sədri, akademik Kamal Abdullayev, Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı, Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri şeyxülislam Allahşükür Paşazadə ilə görüşləri təşkil olunacaq. Onlar həmçinin tədbir çərçivəsində Şəhidlər Xiyabanı, Fəxri Xiyabanı ziyarət edəcək, Qobustana, Atəşgaha, İçərişəhərə, "Şahdağ qış-yay turizm kompleksi"nə, Xaçmaz Tarix Diyarşünaslıq Muzeyinə, Quba Soyqırımı Memorial Kompleksinə səfər edəcəklər. Tələbələrin Qubada dağ yəhudilərinin kompakt yaşadığı "Qırmızı Qəsəbə"də yerli əhali ilə görüşləri, məscid, kilsə və sinaqoqlara ziyarəti də nəzərdə tutulub.

Qış və yay məktəbləri çərçivəsində görülən işlərin müsbət nəticəsi olaraq xaricdə Azərbaycanın gənc dostlarının və onların yaxın çevrəsinin təmsalında ölkəmizin haqq işini dəstəkləyən intellektual gənclərdən ibarət ünsiyyət platforması və güclü lobbisi yaranmaqdadır. Bu da onu deməyə əsas verir ki, intensiv şəkildə davam edən bu proses, artıq Prezident İlham Əliyevin Azərbaycanın dünyada tanınması istiqamətində müəyyənləşdirdiyi hədəfləri uğurla dəf edir.

***“Paralel”in
Araşdırma Qrupu
Yazı Azərbaycan
Respublikasının
Prezidenti yanında
KİV-ə Dövlət Dəstəyi
Fondunun maliyyə
dəstəyi ilə çap olunub***